

Sopimupalokuntatoiminnan kehittäminen

Jari Lepistö, 8.6.2022

Twitter: @jari_lepisto

Palokuntatoiminta ennen

- Säätyjä yhdistävä tekijä – tulipalo → 100 % tehtävistä
- Kaikkia kohdeltiin tasapuolisesti ja kaikki olivat tervetulleita
- Yhteiskuntaa vakauttava tekijä
- Toiminnassa kaksi kärkeä turvallisuuden lisääminen ja palojen sammuttaminen
- Yhteisöllisyys oli vahva – naapuriyhteistyö
- Palokunnat olivat kyläläisten olohuoneita
 - monipuolinen kulttuuritarjonta
 - lukusalit
- Ensimmäinen palolaki 1933 vakiinnutti toimintaa

Palokuntatoiminta tänään

- Tulipalojen osuus pelastustoiminnan tehtävissä noin 10 %
- Haastajia riittää
 - monipuolinen osaamisvaatimus onnettomuuksien ehkäisystä onnettomuuksien hoitamiseen
 - toimintakykyisyys pelastustoiminnassa
 - kilpaileva yhteiskunnallinen toiminta
- Lainsäädännössä vahva sija
- Yhteistyön kehittämisen erilaisuus
- Arvostus
- Merkityksellisyys

Karvian VPK
luokasta

Karvian VPK
18. joulukuuta •

 Karvian VPK
18. joulukuuta · 🌐

Tänään käytiin Karviassa päiväkodilla morjestamassa pikkupalomiehiä ja vietiin heille vähän aiheeseen liittyvää kalustoakin. 🥰🥰 Tämä on kyllä ihan parasta hommaa näitten pienten kanssa kun heidän ilo ja innostus on niin vilpitöntä 🙌🏻👑 Mieli olis tehny jäädä koko päiväksi touhuaan 🚂🚂🚂🚂🚂🚂🚂🚂🚂🚂 #satapelastus #karvianvpk #pikkupalomiehet #tulevaisuus #

Rauman VPK

10. lokakuuta • 🌐

Maailman mielenterveyspäivä on 10. lokakuuta 1992 alkaen vietetty kansainvälinen teemapäivä, jonka tavoitteena on tiedottaa ihmisiä mielenterveyteen liittyvistä asioista. Tänä vuonna Maailman mielenterveyspäivän 10.10.2019 kansainvälinen teema on itsemurhien ehkäisy.

Auttajillekin voi joskus henkinen taakka käydä liian raskaaksi, ja välillä sen tunnistaminen voi olla hankalaa. Välitä, puhu, kuuntele. Ja kysy, vaikka ihan muuten vaan, että mitä kuuluu.

Joten: Mitä kuuluu? 🙏

Savonrannan VPK
@savonrannavpk

Savonrannan VPK/Turvallinen
maaseutu-hanke kävi tänään
pitämässä kodin turvallisuuskoulutusta
Eläkeliiton Savonrannan yhdistyksen
kerhossa seurakuntakodilla.
#savonrannanvpk #sopimuspalokunta
#eläkeliitto #kodinturvallisuus
#palovaroitin #kotivara #varautuminen
#poikkeusolot

Kansalliset verkostorakenteet, joilla vaikutus sopimuspalokuntatoimintaan

- Palokuntanuorisotyön alueelliset ja valtakunnalliset verkostot
- Maakunnallisten pelastuslaitosten sopimuspalokuntien kehittämisverkostot
- Toimialan omat järjestöt
- Yhteistoiminta
 - Pelastustoimen johdon foorumi
 - Sopimuspalokuntien kansallinen yhteistoimintaryhmä
 - Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto ja sen alla erilaiset asiantuntijaverkostot
 - Erilaiset projektit ja kampanjat → viimeisimpänä suorituskykyhanke ja parhaillaan käynnissä oleva pelastustoimen koulutusuudistushanke
 - Harvaturvaverkosto ja HAMA-parlamentaarinen työryhmä
 - Lukuisat eri sisäisen turvallisuuden ja ministeriöiden työryhmät

Keskeisimmät tunnistetut haasteet

- Yhteistoimintaedellytysten parantaminen
 - kansallisen ja alueellisen vuorovaikutuksen lisääminen ja aito yhteistyö asioiden kehittämiseksi → tätä tukevan struktuurin rakentaminen
- Resurssien kehittäminen
 - harvaan asuttujen alueiden henkilöstöressurssien varmistaminen → laajempi yhteinen pohdinta, pelastustoimen brändääminen
 - sopimuspalokuntalaisten osallistumisen mahdollisuuksien parantaminen → yhteistyön lisääminen kuntien, elinkeinoelämän ja pelastuslaitosten välillä
 - Palokuntayhdistysten toimintaedellytysten ja jatkuvuuden vahvistaminen
- Osaamisen kehittäminen
 - palvelukykyyn panostaminen → harjoitusten ja koulutusten turvaaminen ja kehittäminen
 - yhdistystoiminnan tukeminen → mahdollistettava yhdistyksen hallinnon osaamisen kehittyminen
- Iso joukko muitakin haasteita
 - varallaolokäytännöt
 - C –ajokortillisten saatavuus
 - yleisen tyytyväisyyden kehittäminen → veto- ja pitovoiman parantaminen

Vastaaminen tulevaisuuden haasteisiin pelastustoimen uudistushankkeen työryhmän esityksen mukaan

Pelastustoimen uudistushankkeen sopimuspalokuntatoiminnan kehittämistyöryhmän ehdotukset

1. Keskeisten käsitteiden määrittely ja käyttö
2. Lainsäädäntöön esitetyt muutostarpeet
3. Valtakunnallisen sopimispalokuntatoiminnan kehittämisverkoston perustaminen
4. Alueellisten sopimuspalokuntatoiminnan kehittämisverkostojen perustaminen
5. Sopimuspalokuntatoiminnan yhteyshenkilöiden nimeäminen alueittain
6. Suunnitelma sopimuspalokuntatoiminnan edistämisestä
7. Pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien yhteistoimintatilaisuuksien järjestäminen

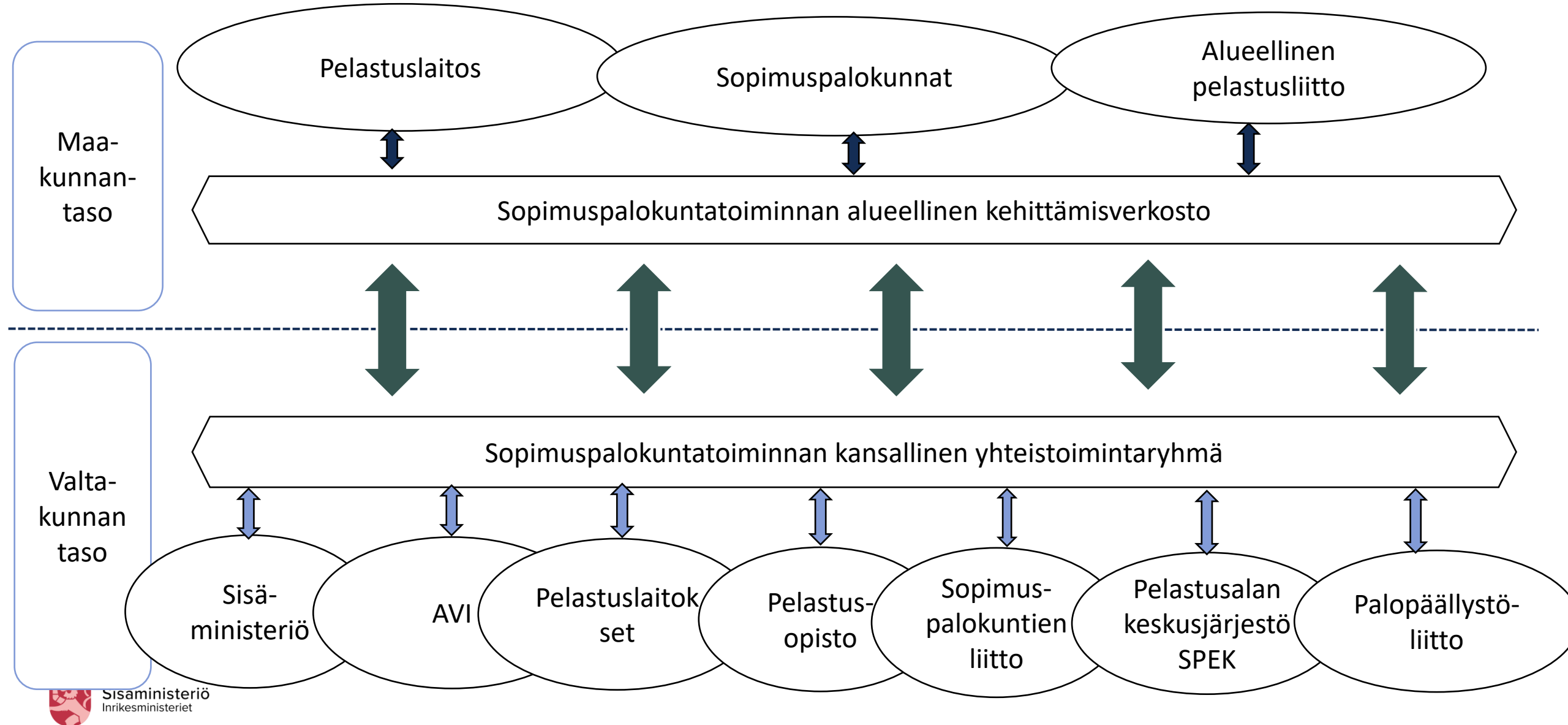

Sopimushenkilöstön potentiaali

- Pelastustoiminta
 - Hyvin toimiva sopimusalokunta on edellytys kiireellisen avun saamiselle harvemmin asutussa Suomessa → tämän eteen tehdään jo lujasti töitä
- Onnettomuuksien ehkäisy
 - Sopimusalokuntalaiset ovat äärettömän hyvä resurssi ennalta ehkäisyssä ihmisläheisinä toimijoina → hyötypotentiaali selvitettävä, tarvitaan osaamisen systemaattista lisäämistä
- Varautuminen
 - Sopimusalokuntalaiset voivat muodostaa ydinrungon varautumisen toimijuudessa harvaan asutussa Suomessa. Yhteistoiminta kylien kanssa toisi hyvän synergian yksilöiden kriisikestokyvyn sekä kansallisen siviilivalmiuden kehittämisessä. → huomioon otettavaksi valmiussuunnittelussa

Sopimuspalokuntatoiminnan kehittämisen rakenteet

Palokuntien mahdollisuudet

- Yhteisöllisyyden rakentaminen
 - tuo oman panoksen syrjäytymisen ehkäisyyn
 - välittämisen kulttuurin vahvistaminen
- Turvallisuuden ylläpitäjä
 - onnettomuudet hoidetaan tehokkaasti
 - lisään ihmisten valmiuksia välttää onnettomuuksia
- Yhteiskunnan turvallisuuteen vaikuttaminen
 - eri väestöryhmien auttaminen
- Verkostoituminen

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

SUOMEN PALOPÄÄLLYSTÖLIITTO

SAMMUVAA, KYTEVÄÄ VAI LIEKEHTIVÄÄ?

Sopimuspalokuntatoiminnan vaihtoehtoiset
tulevaisuuskuvat vuoteen 2035

Pelastustoimen suorituskykyhanke

- Sopimuspalokuntatoimintaa selvitettiin osana harvaan asuttujen alueiden palveluiden ratkaisemista koskevaa työpakettia
- Harvaan asuttujen alueiden ilmiöt
- Kehittämisehdotukset jäsennelty kehittämistarjottimeksi

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

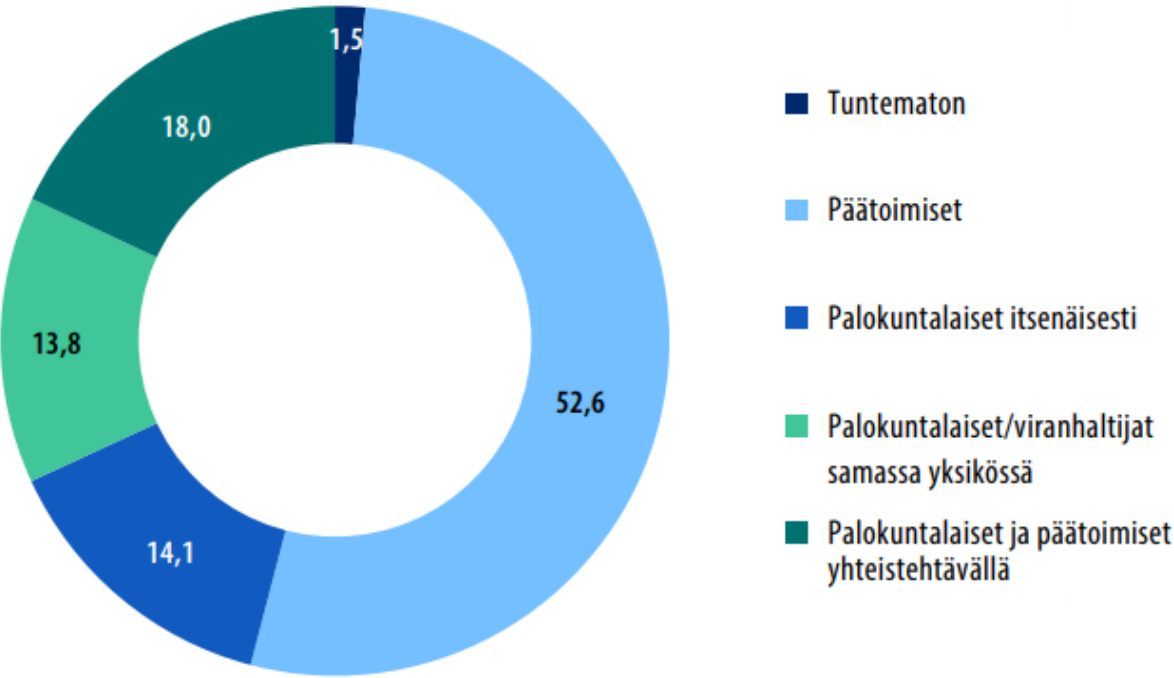
Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäinen turvallisuus | Sisäministeriön julkaisuja 2022:9

Kuka auttaa harvaan asutuilla alueilla ja maaseudulla?

Lisää ymmärrystä ja ratkaisuja pelastustoimelle

Kuva 9. Toimijoiden osuudet (%) pelastustoimen tehtävillä (18–20, n = 319 016). Palokuntalaiset ovat mukana 46 prosentissa tehtävistä (146 550 tehtävällä).

Tilastoissa vuodet 2018-2020

Taulukko 3. Toimijat pelastustoimen tehtävillä alueluokittain.

	Harvaan asuttu maaseutu	Ydin-maaseutu	Maaseudun paikallis-keskukset	Kaupungin läheinen maaseutu
Päätoimiset	6 %	10 %	48 %	18 %
Palokuntalaiset itsenäisesti	24 %	29 %	7 %	38 %
Palokuntalaiset/päätoimiset samassa yksikössä	31 %	39 %	26 %	10 %
Palokuntalaiset ja päätoimiset yhteistehtävällä	37 %	21 %	19 %	32 %
Palokuntalaiset yht.	92 %	89 %	52 %	81 %

	Kaupungin kehysalue	Ulompi kaupunkialue	Sisempi kaupunkialue
Päätoimiset	55 %	77 %	89 %
Palokuntalaiset itsenäisesti	16 %	3 %	1 %
Palokuntalaiset/päätoimiset samassa yksikössä	5 %	5 %	3 %
Palokuntalaiset ja päätoimiset yhteistehtävällä	23 %	12 %	6 %
Palokuntalaiset yht.	44 %	20 %	10 %

Mitä käsitelty YTR:ssä tähän mennessä

- Sopimuspalkkaintatoiminnan kehittämishjelma 2020-2023 - Vahvemmat sopimuspalkkunat vahvempi pelastustoimi ([Sopimuspalkkaintatoiminnan kehittämishjelman tavoitteena elinvoimaiset sopimuspalkkunat \(valtioneuvosto.fi\)](#))
- Vaikutettu eri hankkeisiin, kuten suorituskykyhanke, pelastuslain esiselvitys
- Työntajamuistio
- Työaika- ja varallaolomuistio
- Luotu tilannekuvaa ruotimalla eri selvityksiä esim. sopimuspalkkuntabarometriä
- Oltu aktiivisesti mukana sopimuspalkkuntien tulevaisuushankkeen työssä
- Käsitelty koulutukseen ja osaamiseen liittyviä asioita

Juuri nyt monta rautaa tulessa

- Hyvinvointialueuudistus → sopimusten siirrot
- Pelastuslaitosten hankkeet, kuten Jopelan sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuus
- Harvaturvan kehittäminen
- Kansallisen yhteistoimintaryhmän listalla:
 - Koulutusmateriaalin verkkoalusta
 - Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus palokuntatoiminnassa (epäasiallisen kohtelun kitkeminen → hyvien käytäntöjen paketti, suorituskykyhankkeen pohjalta)
 - Työturvallisuusselvitys
 - Rekrytointi ja vastaanottokyky (suorituskykyhankkeen pohjalta)
 - Palokuntanuorisotyön alho
 - Odottavia jo sovittuja teemoja: Yhteistoiminnan kehittäminen, resurssitarkastelu, EU-asiat sopimuspalokuntalaisten osalta
 - Seurataan jäsenistöllä käynnissä olevia hankkeita ja annetaan tarvittava kontribuutio niihin

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi